

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ

Одеса 2023

Наукове видання

Збірник наукових праць молодих учених, аспірантів та студентів

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеського національного технологічного університету,
протокол № 14 від 20.06.2023 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова
Технічний редактор Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова: Іванченкова Л.В., д.е.н., професор

Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Агунова Л.В., к.т.н., доцент
Артеменко С.В., д.т.н., професор
Басюркіна Н.Й., д.е.н., професор
Бурдо О.Г., д.т.н., професор
Бордун Т.В., к.т.н., доцент
Верхівкер Я.Г., д.т.н., професор
Гапонюк О.І., д.т.н., професор
Гаркович О.Л., к.б.н., доцент
Добрянська Н.А., д.е.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., професор
Філіпенко О.І., к.філ.н., доцент
Згадова Н.С., к.е.н., доцент
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор
Капустян А.І., д.т.н., доцент
Коваленко О.О., д.т.н., професор
Косой Б.В., д.т.н., професор
Котлик С.В., к.т.н., доцент
Козак К.Б., д.е.н., професор
Лагодієнко В.В., д.е.н., професор
Лебеденко Т.Є., д.т.н., професор
Ломовцев П.Б., к.т.н., доцент

Макаринська А.В., д.т.н., професор
Ніколюк О.В., д.е.н., професор
Немченко В.В., д.е.н., професор
Осадчук П.І., д.т.н., доцент
Павлов О.І., д.е.н., професор
Солоницька І.В., к.т.н., доцент
Седікова І.О., д.е.н., професор
Сергеева О.Є., д.ф-м.н., професор
Семенюк Ю.В., д.т.н., професор
Симоненко Ю.М., д.т.н., професор
Скрипніченко Д.М., к.т.н., доцент
Соловей А.О., к.т.н., доцент
Струк Б.І., к.п.н., доцент
Тіплов О.С., д.т.н., професор
Тележенко Л.М., д.т.н., професор
Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Ткачук Г.О., д.е.н., професор
Фесенко О.О., к.т.н., доцент
Хобін В.А., д.т.н., професор
Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Одеський національний технологічний університет

Збірник наукових праць молодих учених, аспірантів та студентів.
Міністерство освіти і науки України. – Одеса: 2023. – 395 с.

відбуваються суттєві зміни. Більш популярною стає думка про те, що для запобігання інфляційним процесам, необхідно звертати увагу на використання дієвих механізмів ціноутворення (що відповідає) економічним реаліям, а також зниженню вартості надання енергетичних та комунальних послуг (при цьому використовувані механізми не мають наносити шкоду відповідним сферам).

Науковий керівник – д.е.н., професор Ніколюк О.В.

Література

1. Жаліло Я.А., Шемаєва Л.Г. Щодо напрямків антиінфляційної політики в умовах посилення інфляційних ризиків. – URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2021-11/antiinflyatsiinaopolityka_01112021.pdf
2. Єфименко Т.І. Монетарні інструменти економічної безпеки держави // Фінанси України. – 2018. – № 1. – С. 7–30.
3. Матросова Л.С. Сучасні проблеми монетарної політики НБУ в умовах розвитку національної економіки. Глобальні та національні проблеми економіки. – 2018. – Вип. 23. – С. 500–505. URL: <http://globalnational.in.ua/archive/23-2018/97.pdf>.

УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ

**Сідоров К.С., студент СВО «Бакалавр» ф-ту ММ та ПУ
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

Сучасне управління комунальною власністю м. Одеса ґрунтується на концепції smart-city та передбачає тісну співпрацю територіальної громади з громадами інших країн та міжнародними організаціями. Пріоритетним напрямом управління місцевого самоврядування міста Одеса та Одеської області є розробка політики управління, розпорядження активами та впровадження системи довгострокового планування діяльності комунальних підприємств.

Реалізація означених пріоритетів передбачає підвищення ефективності використання комунальної інфраструктури шляхом: 1) визначення та впровадження ефективних механізмів управління теплоенергетичним господарством міста Одеса та Одеської області з метою забезпечення мешканців якісними та доступними комунальними послугами; 2) ініціювання розробки на національному рівні нових методів тарифоутворення (у т.ч. стимулюючих) та участі міста Одеса у пілотних проєктах щодо їх впровадження. В енергетичному господарстві необхідною є модернізація електро- і теплогенеруючих потужностей та ліквідація руйнацій внаслідок масованих обстрілів Росією об'єктів енергетичної інфраструктури.

В умовах реалізації концепції smart-city доцільним є впровадження інтелектуальних механізмів прогнозування споживання енергоресурсів, створення сприятливих умов для розвитку та використання альтернативних і відновлювальних джерел енергії. У сфері водопостачання В Одеської області здійснюється як з поверхневих, так і підземних джерел. Поверхневими джерелами господарського питного водопостачання у Придунайських населених пунктах Одеської області є річка Дунай та 10 Придунайських озер: Ялпуг, Кугурлуй, Катлабух, Китай, Сасик, Кагул, Картал, Албей. Бурнас, Шагани. Сучасний незадовільний еколого-гігієнічний стан поверхневих вод є однією з основних і найбільш

гострих проблем Придунайського регіону Одеської області. Річка Дунай у її нижній течії є єдиним джерелом водопостачання населення Дунай-Дністровського міжріччя, якість води у прикордонному створі міста Рені практично не відрізняється від показників якості води в замикаючому створі гирла Дунай (м. Вилкове), що дозволяє зробити висновок про формування забруднення Дунаю за рахунок антропогенного навантаження вище розташованих по течії річки держав. Здійснюється розбудова нових водопостачальних мереж, розвиток міської централізованої каналізації шляхом подальшого будівництва та реконструкції колекторів і мереж, реконструкція каналізаційних насосних станцій з впровадженням енергозберігаючих технологій. В умовах відключень електроенергії в м. Одеса та Одеської області внаслідок пошкодження об'єктів енергетичної інфраструктури на часі будівництво свердловин малої потужності для відновлення роботи бюветних комплексів. Вирішення проблеми управління енергозбереженням в житлово-комунальному секторі за часи незалежності України набуло особливої актуальності, а в умовах російської агресії стало питанням забезпечення енергетичної безпеки. Енергозаощадження комунального сектору та житлового господарства передбачає реалізацію таких заходів: – впровадження енергозберігаючих технологій; – модернізація електроспоживаючого обладнання та освітлення; – створення систем дистанційного моніторингу та управління енергоспоживанням; – оснащення будинків приладами обліку енергоресурсів; – впровадження систем регулювання споживання тепла (індивідуальні теплові пункти); – комплексна термомодернізація і термосанация; – запровадження системи навчання та інформування з питань енергозбереження; – запровадження міжнародними фінансовими організаціями і донорами, розробку взаємовигідних механізмів реалізації спільних проєктів з громадами територій, прилеглих до м. Києва, активізацію роботи з існуючими партнерами та пошуку нових на міжнародній арені для реалізації спільних проєктів та обміну досвідом, у т.ч. через співпрацю з містами-побратимами.

Розбудова концепції smart-city в м. Одеса комунальній сфері передбачає наступне: – розробка і впровадження системи управлінської звітності для комунальних підприємств міста Києва у відповідності до сучасних міжнародних практик; – створення наглядових рад у комунальних підприємствах та обрання до їх складу незалежних директорів; – проведення внутрішнього / зовнішнього аудиту (забезпечення незалежної оцінки фінансової діяльності та системи контролю за нею); забезпечення контролю фінансової відповідності (розробка правил і процедур, контроль їх дотримання); – впровадження системи внутрішнього контролю COSO; – реалізація проєкту «Бюджет участі» з метою залучення жителів до прийняття рішень, поліпшення діалогу між місцевою владою та громадськістю шляхом співпраці в рамках процесу формування бюджету; – стимулювання розвитку громадських ініціатив та проєктів шляхом створення біржі проєктів

В Одеса Смарт-Сіті; – впровадження платформи електронної демократії: е-петиції, е-громадські слухання, публічні дискусії, е-сервіси; – створення мобільних додатків для участі в голосуванні, подання петицій тощо; – впровадження інструментів масових опитувань (у тому числі в електронній формі) при прийнятті владою рішень, що становлять суспільний інтерес; – запровадження сервісу он-лайн оцінювання діяльності ОГА та ОВА; – інтеграція системи державних електронних закупівель з проєктом «Відкритий бюджет»; використання сучасних геоінформаційних та інформаційних систем для надання доступу до муніципальних даних (інформація про об'єкти – комунальної власності, земельного кадастру тощо); – організація системи відстеження роботи окремих служб, можливість своєчасної та незаангажованої оцінки їх результатів; – консолідація електронних інформаційних баз і реєстрів, забезпечення публічного доступу до них та надання на їх базі послуг населенню в електронному вигляді.

Для гарантованого водопостачання необхідно здійснити наступні заходи: будівництво групових і локальних систем водопостачання, у тому числі завершити спорудження Кілійського, Татарбунарського, Дністровського групових водопроводів в Одеської області та Суворовського в м. Одеса.

Таким чином, управління комунальною власністю є невід'ємною частиною діяльності держави з вирішення економічних і соціальних проблем. В перспективі підвищення рівня та якості життя населення, зміцнення фінансових систем, розвитку ефективної та конкурентоспроможної економіки післявоєнної відбудови, можливе на основі управління комунальною власністю із застосуванням сучасних інформаційних технологій та міжнародної співпраці.

Науковий керівник – к.е.н., доцент Колеснікова К.С.

Література

1. Лебеда Т.Б. Деякі підходи щодо визначення ефективності управління комунальним майном. Теорія та практика управління. – 2004. – № 5. – С. 51-55.
2. Сментина Н.В. Ефективність управління комунальною власністю на базі впровадження оціночної діяльності. – О.: Одес. держ. екон. ун-т. – 2006. – № 19. – С. 5.
3. Ольшанський О.В. Особливості управління комунальною власністю міста. Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. праць. – Харків. 2004 р. – №2 (20). Ч. 1. – С. 174-179.
4. Войтович Р. Особливості впровадження електронного уряду в Україні. Аспекти місцевого самоврядування. – 2004. – № 4. – С. 19.
5. Лелюк М.П. Удосконалення системи управління комунальною власністю в органах місцевого самоврядування. Теорія і практика державного управління. Вип. 6. Нові механізми раціонального розвитку: матеріали наук-практ. конф. 12 грудня 2013 р. – Х.: Вид-во ХарPI НАДУ «магістр», 2004. – С. 102-105.
6. Про власність: Закон від 07.02.1991 р. № 697-XII. База даних «Законодавство України». [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/697-12#Text>.
9. Закон України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності». [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/147/98-%D0%B2%D1%80#Text>.
7. Закон «Про місцеве самоврядування в Україні» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
8. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>.
9. Закон України «Про комунальну власність в Україні» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
15. Конституція України (чинна з 1996 р. зі змінами), Офіційний портал Верховної Ради України, [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
10. Закон України «Про оренду державного та комунального майна» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
11. Батанов О.В. Муніципальна влада в Україні: проблеми теорії та практики: Монографія / Відп. Ред. М. О. Баймуратов. К.: Видавництво «Юридична думка», 2018. 656 с.
12. Жулин О.В., Зеленюк-Джунь Л. В. Управління фінансовими ресурсами комунальних підприємств і перспективи їх розвитку. Бізнесінформ. – 2020. – № 7.
13. Демчак Р.С. Формування моделей бюджетної децентралізації: досвід зарубіжних країн. Економічний форум. – 2017. – № 3. – С. 70-77.
26. Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. URL: <http://www.treasury.gov.ua/>

14. Загальні засади місцевого самоврядування в Україні : підруч. / [авт.- упоряд.: О. В. Батанов, Н.М. Батанова, В.М. Вакуленко та ін.] ; за заг. ред. В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. – К.: НАДУ, 2018.
15. Закон України «Про співробітництво територіальних громад». Законодавство України: [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>.
16. Стратегія співпраці з питань розвитку. Агентство США з міжнародного розвитку: USAID [Електронний ресурс]. URL: <https://www.usaid.gov/uk/ukraine/cdcs>.
17. Співпраця з країнами-партнерами. Міністерство розвитку громад та територій України Офіційний веб-сайт Міністерства [Електронний ресурс].

УДК 334.72:330.34:005.591.6

АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

**Величко О.М., здобувач СВО «Магістр» факультету ЕБіК
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

Впродовж останніх років світові фінансові кризи, збройний конфлікт на території нашої держави, непрогнозоване коливання курсу національної валюти, постійна зміна законодавства, корупційні та адміністративні перешкоди навчили українські підприємства виживати в умовах постійної фінансової, економічної та політичної нестабільності. На сьогоднішній день в період системної трансформації глобалізаційних процесів у світі, викликаних пандемією коронавірусу, війни в Україні, проблематика забезпечення економічної безпеки промислових підприємств України набуває все більш важливого значення. Українські реалії для будь-якого підприємства – це макроекономічна нестабільність в наслідок військової агресії росії, структурна розбалансованість, застарілі основні засоби, відсутність адекватного державного регулювання та державної підтримки, постійна зміна законодавства, в тому числі податковий і адміністративний тиск, корупційні перешкоди, коливання курсу національної валюти тощо. Все це значно збільшує різного роду небезпеки і загрози діяльності промислових підприємств України і відкриває їх слабкі місця. Саме тому промислові підприємства для стабілізації свого фінансового стан, повинні значну увагу приділяти своїй економічній безпеці, а також економічній перебудові своєї діяльності, якої є економічна трансформація діяльності та окремих її видів.

Дослідження публікацій вчених показало [1-9], що:

— трансформаційна перебудова підприємства – «складний і досить хворобливий для економіки процес, що супроводжується то спадом економічного виробництва, то його підйомом. У той же час цей процес характеризується значною нерівномірністю. Для деяких підприємств цей спад менш глибокий і вони швидко виходять з кризи, але часто для більшості підприємств криза жорстокіша і вони втрачають конкурентоспроможність на ринку послуг»;

— трансформація підприємства – «це здійснення організаційно-економічних, правових, технічних заходів, спрямованих на зміну структури підприємства, управління ним, форм власності, організаційно-правових форм, які можуть привести до фінансового оздоровлення підприємства, збільшення обсягу випуску конкурентоспроможної продукції, підвищення ефективності виробництва. Проте заходи, що вживаються в процесі проведення

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕЧНІСТЮ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ МАСЛА СЕЛЯНСЬКОГО КИСЛОВЕРШКОВОГО ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ЗАКВАСОК DVS НА ТОВ «ГОРМОЛЗАВОД № 1»	
Лисиця О.....	174
РОЗРОБКА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕЧНІСТЮ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ ГІРЧИЧНОЇ ОЛІЇ НА ТОВ «АВА»	
Бондаренко Д.....	176
ВИКОРИСТАННЯ ПРИНЦИПІВ НАССР ПРИ ВИРОБНИЦТВІ МОРОЗИВА ОЗДОРОВЧОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ОПЕРАТОРА РИНКУ ТОВ «ФМ ХЛАДОПРОМ»	
Капиш В., Будянський М., Єфімов Є.....	178
БЕЗПЕЧНІСТЬ КОСМЕТИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ	
Балтажи В.....	180
БЕЗПЕЧНІСТЬ, ЯКІСТЬ ТА СТАНДАРТИЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА РОСЛИННИХ ОЛІЙ	
Могилянський М.....	182
СЕНСОРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИТРИМАНИХ СОРТОВИХ ЧЕРВОНИХ ВИН ЛІНІЙКИ GRANDE VALLEE	
Крапівіна О.С.....	183
 РОЗДІЛ 6 – ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ТА ЗЕРНОПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	
ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ДО РЕГІОНІВ	
Барбарош Н.М.....	188
ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
Армашева Т.В.....	191
ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНУ	
Власов О.Р.....	193
НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ АНТИІНФЛЯЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ	
Коломієць А.С.....	196
УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ	
Сідоров К.С.....	199
АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	
Величко О.М.....	202
ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ОСНОВА ФІНАНСІВ СУСПІЛЬСТВА	
Головатюк Я.О.....	205
ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ В ОЦІНЦІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	
Єфремов Д.....	207
ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВ ХЛІБОПЕКАРНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	
Гріщенко А.В.....	209
ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ	
Цинцар К.М.....	211
	389